

Vydavatelská činnost

Vážení čtenáři,

knihovna vydala knihu pamětí významné slánské kulturní osobnosti, učitele, dramatika a ředitele Divadla na Vinohradech v Praze, spoluzakladatele divadla, muzea a knihovny ve Slaném dr. Václava Štecha : Přes ostnaté dráty. Paměti českého tvrdohlavce.

Předmluva

Ohlédnu-li se pár roků zpět, nemohu nevzpomenout dobu, kdy jsem se blíže seznámil se svojí dlouholetou sousedkou Olgou Černušákovou. Byla poctivou čtenářkou mých článků ve Slánských listech a tu a tam mi přinesla na doplnění některé poznatky, načerpané z rozsáhlého rodinného archivu, který postupně uspořádávala.

Od ní jsem také poprvé uslyšel název knížky Přes ostnaté dráty. Uslyšel, ale příliš jsem nedbal. Až po čase, při opakovaném dotazu, zda dílo Václava Štecha Přes ostnaté dráty znám, jsem připustil, že tedy asi vůbec nevím, o čem je řeč.

A tak jsem měl tu čest na vlastní oči se podívat na velkoformátovou vystřihovánku, plnou vzpomínkových fejetonů Václava Štecha.

Douška na úvodním listě této rozsáhlé sbírky hlásala: Václav Štech: Přes ostnaté dráty. /Paměti českého tvrdohlavce./ Tištěno ve feuilletonu Národních listů v roce 1935. Od září 1935 do května 1936 pečlivě vystřihoval Aleš Čížek.

Díky tomuto tehdy 22letému mládenci a Olze Černušákové, zůstalo toto Štechovo dílo v kompletu zachováno pro budoucnost.

Paní Olga mi dovolila, abych si celou složku okopíroval. Byla to práce velice obtížná. Fejetony, tištěné na dlouhých papírových „nudlích“ o velikosti 40 x 16 cm, se do mé malé kopírky nevešly. Po dohodě s pracovníci ze slánské knihovny, kde velkou kopírku mají, jsme všechny díly postupně okopírovali a já jsem je pak nastříhal a vylepil do stránek po dvou dílech nad sebe. Tak jsme ze čtyř velkých listů dokázali udělat jeden, oboustranně potištěný. A kopírovalo se znovu – pro regionální oddělení Knihovny Václava Štecha.

Tyto Štechovy „Paměti...“ jsou pro zájemce o slánskou historii novou a velmi bohatou studnou poznání. Václav Štech v nich podrobně popisuje nejen rod Štechů, jeho původiště a příchod do Slaného, ale celou dlouhou dobu svého slánského pobytu, naplněnou literárními obrázky tehdejšího města, jeho předměstí, Slánské hory a širokého okolí. Vzpomíná na své vrstevníky a spolužáky, z nich mnozí se stejně jako on později zapsali do naší kulturní a společenské historie. Popisuje domácnosti měšťanských rodin, popisuje práci tehdejších řemeslníků a podnikatelů. Ve větších kapitolách se také věnuje osobnostem tehdejší doby, ke kterým patřili členové rodiny Michlů, Mrzálků, Scheinpflugů, Langweilů a dalších, starostové Antonín Prügl, Josef Hlaváček či August Hemerka, ale také učitelé, ochotníčtí herci, novináři a další více či méně důležití Slaňáčci druhé poloviny 19.století.

František Hampl napsal ve vzpomínkové kapitole knížky Václav Štech, vydané v roce 1948 u příležitosti prvního výročí Štechova úmrtí:

„Dobu svého mládí, s krásnými hřejivými vzpomínkami na maminku, vypsál Václav Štech v úvodní, rozsáhlé knize svých pamětí „Přes ostnaté dráty“, která dosud nevyšla knižně, byla otiskována jen jako týdenní fejetony několik let v bývalých Národních listech.“

Není to ovšem pouze Štechovo dětství a nejsou to pouze vzpomínky radostné. Školní léta na slánské koleji patřila k nejčernějším okamžikům jeho dětství. Nedostudoval a ani po letech se ve svých fejetonech nedokázal vyrovnat s nespravedlností tehdejšího rektora, kterého sice nejmenuje, ale pohledem do historie lze zjistit, že se jednalo o Benigna Volka. Stejně trvale mu v mysli uvízl nejmenovaný, ne příliš charakterní spolužák, jehož jméno je možná totožné se jménem jiného slavného spisovatele, rodáka z Královic.

Štech se v průběhu svého dětství a mládí ze Slaného několikrát stěhoval a opět se sem vracel. K nejradostnějším dobám jeho zdejšího pobytu určitě patřily jeho učitelské začátky, kdy se plně zapojil také do slánského společenského a kulturního života. V té době poznal svou první velkou lásku a pozdější manželku Aničku. I na ni a na její tragický konec vzpomíná ve svých fejetonech, stejně jako na své zdejší divadelní a spisovatelské začátky.

Štechovy vzpomínky jsou otevřené, někdy ještě hodně bolavé, psané přímo od stolu, bez dlouhého rozmyšlení a dohledávání dat. Jsou víc dílkem beletristickým než historickým, ale pro nás Slaňáky jsou hezkou a zajímavou kronikou našeho města a jeho obyvatel z doby, o které toho zase až tolik nevíme. Z doby vzniku Sokola, Občanské Besedy, z doby vystavění budovy slánského divadla, z doby vzniku prvních slánských továren.

Štechův pobyt ve Slaném provázely tři velké krize. První bylo již vzpomínané nedokončené studium, druhou bylo tragické ukončení prvního manželství a třetí a poslední byl jeho nazlobený definitivní odchod ze Slaného.

I přes tyto krize Štech ani později na Slaný nezanevřel. Svědčí o tom řada jeho pozdějších článků ve slánském tisku, z nichž některé jsou totožné s těmito fejetony. Svědčí o tom množství dopisů přátelům a známým i drobné črty, vzpomínky a připodobnění v jeho literárních a dramatických dílech. Svědčí o tom i nastudování jeho her slánskými ochotníky, jejichž premiér se zúčastnil. A svědčí tomu i hrob jeho rodiny na třetím slánském hřbitově, kam byl na své přání po smrti uložen.

Ani město Slaný na svého „českého tvrdohlavce“ nezapomnělo. Ve Vlastivědném muzeu je stálá expozice jeho pracovny, někdejší ulice Pivovarská a Školská, ve které prožil část svého dětství, nese jméno Štechova a městská knihovna, jejíhož založení byl spoluiniciátorem se jmenuje Knihovna Václava Štecha.

A právě poslední počín této knihovny – vydání knížky jeho vzpomínkových fejetonů Přes ostnaté dráty. (Paměti českého tvrdohlavce.) – se řadí k těm krásným splátkám, kterými Slaný oplácí přízeň svým někdejšími osobnostem.

Vítám Tě, knížko milá, a přeji Ti další generace zvědavých čtenářů.

Libor Dobner

Legendy ze Slaného i ze Slánska I.

Knihovna Václava Štecha ve Slaném vydala v roce 2008 knihu Jindřicha Hulinského: Legendy ze Slaného i ze Slánska.

Dílo regionálního autora, archiváře, muzejního kustoda a úředníka magistrátu ve Slaném Jindřicha Hulinského, vydala roku 1931 Filiálka „TYPOGRAFIA“ ve Slaném a vytiskla, tenkrát i nyní, Knihtiskárna KOČKA Slaný.

Kniha vychází znovu po více než 70 letech jako fotoreprint původního vydání, s přidáním doslovu Mgr. Zdeňka Víška a slovníku pojmů, dnešnímu čtenáři neznámých, od Libora Dobnera. Hulinského dílo zachycuje a hodnotí starší i novější dějiny Slaného i nejbližšího okolí, o kterých se v jiných knihách nedočtete. Např. kapitolách Slaný v době husitských válek, Královská návštěva ve Slaném roku 1619 nebo Loskotův pomníček. „Jsem velice rád, že se knihovna rozhodla vydat právě knihu Jindřicha Hulinského neboť tím splácíme dluh svému kronikáři, který si to rozhodně zaslouží.“ uvedl Pavel Bartoníček, 1. místostarosta Královského města Slaný při převzetí prvního výtisku knihy.

Jindřich Hulinský podruhé

Po roce vydává Knihovna Václava Štecha ve Slaném opět dílo Jindřicha Hulinského. Kniha je pokračováním jeho Legend ze Slaného a ze Slánska a autor ji přislíbil napsat již v roce 1931. Na své vydání musela čekat dlouhých 78 let.

„Chtěli jsme ve vydávání Hulinského díla pokračovat a na základě jeho doporučení v doslovu k 1. vydání Legend a dalšího výběru sestavit a knižně vydat pokračování slánských pověstí. Tím bychom rádi umožnili široké veřejnosti seznámit se do větší hloubky s historií místa, kde žijí,“ uvedla vedoucí knihovny Nadě Rollová. Nelehké práce vyhledávání článků, často z těžko dostupných periodik a z pozůstalosti autora a jejich přepisů, se ujal Libor Dobner, který zároveň napsal úvod k této knize.

V letošním roce jsme oslavili 145. výročí narození a 75. výročí úmrtí Jindřicha Hulinského, slánského kronikáře a archiváře. Druhý díl jeho legend, který sám nestihl vydat, je důstojnou vzpomínkou.

Kniha, jejíž obálka je velmi podobná obálce prvního dílu, vychází s finanční podporou Města Slaného, Nadačního fondu Kalich Alexandra Vondry, Antikvariátu Slaný Romana Kabátka, Tělocvičné jednoty Sokol Slaný, Knihkupectví Zlata, Knihkupectví a antikvariátu Petra Houšky, Mgr. Barbory Bartoníčkové – Adegas Duras.

Slavnostní křest knihy proběhl v pondělí 23. listopadu 2009 v 16.00 hodin v přednáškové místnosti knihovny, a to za přítomnosti pana senátora Alexandra Vondry, 1. místostarosty Královského města Slaný Ing. Pavla Bartoníčka a PhDr. Václava Mouchy, předsedy společnosti PATRIA.